

[Per. Dich.]

3.000 og 4.000 kvinder om året, der får foretaget illegal svangerskabsafbrydelse med alle de følger, det kan have.

Hr. Thestrup sagde også, at grundene til at træffe denne afgørelse må være så stærke, at de overvejer hensynet til respekten for livet, men jeg kan med min bedste vilje ikke se, hvorledes denne afgørelse om netop et så alvorligt personligt spørgsmål kan træffes af andre end kvinden selv.

Hr. Karlskov Jensen sagde, at kvinden har sin fulde frihed til at bestemme, hvad hun indlader sig på. Nu kunne jeg fristes til i denne forbindelse at citere en gammel romersk vismand, der hedder Publius Syrus, og som i sine Sententiae skriver: at elske og at være fornuftig samtidig er endog næppe muligt for en gud.

Dette kan også være et delvis svar til fru Else-Merete Ross, som taler om betydningen af udvidet oplysning om præventive midler. Sagen er jo den, at uanset hvor meget oplysning man får på dette område, vil problemet stadig eksistere, og vi løser det ikke hverken ved at give udvidet oplysning om prævention eller ved at lade skoler og forældre indskærpe de unge ansvarsfølelse.

Modstanderne af forslaget om, at det skal være kvinden og kun hende, der kan træffe afgørelsen om, hvorvidt hun ønsker svangerskabsafbrydelse, og tage ansvaret for denne beslutning, anser i virkeligheden på trods af den megen snak om, at den enkelte skal have ret til at træffe beslutninger om sit eget liv, den enkelte borger og åbenbart især den gravide kvinde for at være et umyndigt væsen, som det offentlige gennem embedsmænd skal være formynder for. Denne holdning bliver så meget mere grotesk, som den pakkes ind i en række etiske betragtninger, eller jeg skulle måske sige pseudoetiske betragtninger, om respekten for livet. Kendsgerningen er, at det høje ting, da det i 1969-70 gennemførte den nugældende lov om svangerskabsafbrydelse, bortforpagtede denne respekt for livet til en række embeds- og tjenestemænd — eller mere nøjagtigt: man bortforpagtede en vis, ikke nærmere fastsat procentdel af respekten for livet til disse embedsmænds skøn om, hvorledes loven skal fortolkes, og i virkeligheden dermed til de samme embeds-

mænds personlige moralske vurdering af de enkelte ansøgere og deres ansøgning.

Vi behøver i virkeligheden ikke, som påstået, flere erfaringer om den gældende lovs virkninger. Vi forudså, at den ikke kunne administreres. Vi forudså også, at det ville give uretfærdighed. Der er da også opstået grove geografiske og sociale skævheder. Af en oversigt over tilladelsesprocenter ved de lokale samråd fremgår det, at abortansøgernes muligheder for at opnå tilladelse svinger enormt efter ansøgerens bopæl. Sidste år opnåede 97 pct. af ansøgerne i Randers tilladelse til abort, mens ansøgerne i Århus, 40 km fra Randers, kun havde heldet med sig i 83 pct. af tilfældene. Ser man på tallet for København, bliver sagen yderligere stillet på spidsen. Her er gennemsnittet 94 pct., men man ved, at for et af samrådene gælder det, at dér er tilladelsesprocenten over 98, hvoraf man kan udlede, at de andre samråd inden for det samme snævre geografiske område må ligge betydeligt under de 94 pct.

Af talrige samtaler med folk, der arbejder praktisk med nugældende lov, er det yderligere mit faste indtryk, at de hyppigste tabere i, hvad jeg kunne fristes til at kalde det offentlige abortlotteri, er de socialt svagest stillede, dem, der på grund af dårlig uddannelse osv. har svært ved at tale deres egen sag. Og endelig: på grund af den chance, der er for at trække en nitte i dette lotteri, er der stadig et meget betydeligt antal kvinder — som sagt regner man med i hvert tilfælde mellem 3000 og 4000 — der foretrækker den såkaldt sikre vej: den illegale abort. Hospitalerne ser dem bagefter, eller i hvert tilfælde et betydeligt antal af dem, når de skal behandles for de ofte skæbnesvangre følger af disse indgreb.

Vort forslag sigter ganske enkelt på at fastslå, at den eneste, der er i stand til at træffe den alvorlige beslutning, som beslutningen om svangerskabsafbrydelse er, og den eneste, der kan påtage sig det fulde ansvar for denne beslutning, er kvinden selv. Derfor må vi også give kvinden friheden til at tage dette ansvar, og vi må selv her i tinget tage ansvaret for, at dette store og alvorlige problem får en værdig løsning.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Det er hr. Karlskov Jensen, der kalder mig på.